

A fák hasadékonyságának gyakorlati ismertető jele.

I.

Miután némely esetekben az erdőbirtokosnak tájékozni kell magát fáinak hasadékonysága felől, különösen a dongaüzletnél, nem vélek érdektelen dolgot cselekedni, midőn az alábbi gyakorlati szabályt nyilvánosságra hozom.

Mennél vastagabb valamely tölgyfa kérge, annál hasadékonyabb és könnyebben munkálható a fa.

Jól hasad, de keménységénél fogva nehezen munkálható továbbá minden vékony kérgű s hosszú kéregpedésekkel bíró tölgyfa, ha zárt állásban nőtt fel.

A vastag kérgű fák hasadékonyságát még egyes ágak és görcsök sem akadályozzák.

A fentebbi gyakorlati szabály alá esnek a cserfák is.

Györke István.

II.

Lombfáink hasadékonysága kétségkívül ama fontos tulajdonságok egyike, mely ezen fanemek műtani becsét és használati értékét, kiválóan a hasított áruk készítésére használni szokott fanemeknél, jelentékeny mértékben fokozza.

Hogy minél jobb a termőhely és megfelelőbb az égalj, általában véve annál nagyobb mértékben bírnak lombfáink ezen jó tulajdonsággal, s hogy a szabályszerű záratban nőtt törzsek egyáltalában jobban és szebben hasíthatók, mint az erdőszéleken és ritkás helyeken nőtték; ezeket elég alkalmuk volt tapasztalni a gyakorlat emberei közül azoknak, kik az ilyen jelenségre figyelmet szeretnek fordítani.

De a hasadékonyság tekintetében különbség észlelhető egy és ugyanazon helyen s viszonyok között nőtt törzseken is, s ezért igen kívánatos volna, ha megállapíthatók lennének azon külső jelek, melyek ezen különbség biztos felismerésére vezetnek.

A jól hasadó tulajdonság külső jelének állítja Scherffel R. erdőmester (Erd. Lapok IV. füzet) azon jelenséget, ha a fa ősszel korán lelombozik, s tavasszal korán kihajt; oly-

kép magyarázván ezt, hogy az egyenes sejterdényekből képződött (tehát jól hasadó) törzsből a nedvek körutjokat őszzel hamarabb bevégezik, s tavasszal ismét korábban eljutnak a rügyekhez, azokat fakadásra serkentendő.

Ilyen külső jelekre figyelmeztet Danholevszky erdőmester a bécsi „C. B. f. G. F.” közelebbi számában, mely jelek éppen a hasított áruk készítésére oly nagy mértékben és kitűnő előnyökkel használt kocsános tölgyre, de csakis erre vonatkoznak. Eme jelek a következők:

Azon törzsek, melyeknek levele őszi vöröses-barna színt vált, kevésbé hasadékonyak, mint azok, melyeknél a lombzat ugyanakkor zöldes-sárga és sárgás-barna színt tüntet elő.

Fontosabb ennél egy másik külső jel, mely nem csak bizonyos évszakban, hanem bármikor megfigyelhető s ez a kéregalkata. Nevezetesen — Danhelovszky tapasztalata szerint — minél apróbb repedéseket tüntet elő a kocsános tölgy kérge, annál kevésbé hasadékony annak fája, és viszont.

Mindezen külső jelek belső növényélettani oka természetesen még megfejtésre vár. De érdekesek és értékesek a gyakorlat mezejéről gyűjtött emez adatok, mert ilyenekből épült fel az erdészeti szaktudomány s ilyenekkel kell azt folyton erősíteni.

— sz. —

Káros hernyó a bácskai erdőkben.

Legyen szabad néhány vonással közölnöm azt, hogy a bácskai erdőkben a sárga-faru gyapocsz (phalena bombyx chryso-rhoea) a folyó év kora tavaszán nálunk borzadalmas mennyiségben jelentkezett.

A múlt 1875. év őszi a figyelmes erdőgazdának feltehetően, hogy az inkább korosabb csupaszályos vágható állatok egyedei galyvégein almanagyságu finom fehér hálózattal bevont hernyófészkek, félelmetes számban láthatók, s a hosszán tartó őszi idény alatt egynémelyikéből a hernyók életre ébredvén, a tölgyfa levelét a szitakötő szárnyához hasonlóvá rágták, melyen a levélszár és erezte volt látható; az esten-